

prima instanță: Z. Aramă
instanța de apel: Gh. Crețu, A. Doga, A. Pahopol

dosarul nr. 2ra-2726/13

Î N C H E I E R E

21 august 2013

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Tamara Chișca-Doneva, Valentina Clevadî

examinînd chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către
Ciocoi Valentin și Ciocoi Elena,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Valentin Ciocoi și
Elenei Ciocoi împotriva Mariane Ciocoi cu privire la repararea prejudiciului
material și moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 13 noiembrie 2012 prin care
apelul declarat de către Ciocoi Valentin și Ciocoi Elena a fost respins și menținută
hotărârea Judecătoriei Cimișlia din 20 august 2012,

c o n s t a t ă

La 23 martie 2012 Ciocoi Valentin și Ciocoi Elena au depus cerere de
chemare în judecată împotriva Mariane Ciocoi cu privire la repararea prejudiciului
material și moral.

În motivarea acțiunii reclamanții feciorul și mama au indicat că pârâta Ciocoi
Mariana, a.n. 18 septembrie 1977, a fost în căsătorie cu fratele și, respectiv, fiul
Ciocoi Ion, avînd din căsătorie trei copii minori.

Între soții Ciocoi Mariana și Ciocoi Ion au fost frecvente certurile și
neînțelegerile, ei avînd relații tensionate, la 26 septembrie 2009 Ciocoi Mariana în
cadrul unei certe l-a omorât pe soțul ei prin înjunghierea cu cuțit, pe fapta respectivă
fiind pornită urmărirea penală în baza art. 145 alin. (1) Cod Penal – omor
intenționat.

Prin sentința Judecătoriei Cimișlia din 13 decembrie 2010 (dosar penal nr. 1-
47/10), menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 09 martie 2011 și decizia
Curții Supreme de Justiție din 12 octombrie 2011, Ciocoi Mariana a fost
recunoscută vinovată în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 146 Cod Penal –
omorul săvârșit în stare de afect, fiindu-i stabilită o pedeapsă patru ani de închisoare
cu suspendarea executării pedepsei și numirea unui termen de probă de trei ani,
fiind dispusă neexecutarea pedepsei aplicate cu condiția nesăvârșirii de infracțiuni
în perioada de probă.

Menționează reclamanții că în pofida vinovăției sale în comiterea infracțiunii
odioase, pârâta Ciocoi Mariana niciodată nu a vizitat părinții și frații defunctului

Ciocoi Ion în vederea cererii de scuze, nu a fost la înmormântarea soțului și nici nu a contribuit la funeraliile dânsului.

Pretind că pârâta le-a cauzat prejudicii materiale compuse din cheltuielile de asistență juridică achitate pentru onorariile avocaților pe parcursul reprezentării în cadrul cauzei penale și prezentei pricine civile, dar și o imensă daună morală reprezentată prin pierderea rudei apropiate omorâte cu vinovăție de către Mariana Ciocoi.

Indică reclamantii că și-au pierdut încrederea în viitor din motivul decesului fratelui și, respectiv, fiului, precum și nu pot reveni la viața normală nici până astăzi.

Consideră că sunt îndreptățiți la repararea din contul pârâtei a daunelor morale și materiale cauzate prin comiterea infracțiunii de omor a lui Ciocoi Ion.

Solicită reclamantii încasarea în beneficul său de la Mariana Ciocoi a sumei de 1 000 lei prejudiciu material, 300 000 prejudiciu moral și cheltuieli de asistență juridică în prezenta cauză.

Prin hotărârea Judecătoriei Cimișlia din 20 august 2012 acțiunea a fost admisă parțial și încasată de la Ciocoi Mariana în beneficiul lui Valentin Ciocoi și Elenei Ciocoi suma de 17 000 cu titlu de prejudiciu moral, în rest pretențiile au fost respinse.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 13 noiembrie 2012 apelul declarat de către Ciocoi Valentin și Ciocoi Elena a fost respins și menținută hotărârea Judecătoriei Cimișlia din 20 august 2012.

La 23 mai 2013, Ciocoi Valentin și Ciocoi Elena au declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 13 noiembrie 2012, cerînd admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe cu emiterea unei decizii noi de admitere integrală a acțiunii în latura reparării prejudiciului moral.

Recurenții în motivarea recursului au indicat că la soluționarea pricinii instanțele judecătorești ierarhic inferioare au aplicat eronat normele de drept material, apreciind arbitrar probele prezente la materialele pricinii.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, în vigoare la momentul pronunțării deciziei instanței de apel, recursul se declară în termen de 2 luni de la data pronunțării deciziei, iar în cazul redactării acesteia, de la data înștiințării scrise a părților despre semnarea hotărârii redactate.

Potrivit art. 434 alin. (1) CPC în redacția Legii nr. 155 din 05 iulie 2012, în vigoare din 30 noiembrie 2012, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Materialele dosarului atestă faptul că copia redactată a deciziei Curții de Apel Chișinău din 13 noiembrie 2012 a fost expediată în adresa recurenților în baza solicitării lor la 29 aprilie 2013, fiind recepționată la 02 mai 2013.

În circumstanțele relevate, recursul declarat se consideră a fi depus în termen.

La 03 iulie 2013 în adresa intimatei Mariane Ciocoi a fost expediată copia recursului declarat de către Ciocoi Valentin și Ciocoi Elena cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței la recurs, însă intimata nu și-a valorificat dreptul

procedural respectiv și nu a depus referință în termenul stabilit, admisibilitatea recursului examinându-se astfel în lipsa acesteia.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, consideră că recursul este inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 CPC, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvîrșirea altor încălcări decît cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Ciocoi Valentin și Ciocoi Elena nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (1), (2), (3) și (4) CPC.

Potrivit art. 1398 alin. (1) Cod Civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

În conformitate cu art. 219 alin. (2) pct. (4) CPP, persoanele fizice și juridice cărora le-a fost cauzat prejudiciu nemijlocit prin acțiunile interzise de legea penală

pot înainta o acțiune civilă privitor la despăgubire prin repararea prejudiciului moral.

Conform art. 1422 alin. (1) Cod Civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferințe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin echivalent bănesc.

Potrivit art. 1423 al aceluiași Cod, mărimea compensației pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate. Caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate.

Din suportul probatoriu prezent la materialele pricinii, și anume din copia de pe sentința Judecătorei Cimișlia din 13 decembrie 2010 (dosar penal nr. 1-47/10), copia de pe decizia Curții de Apel Chișinău din 09 martie 2011, copia de pe decizia Curții Supreme de Justiție din 12 octombrie 2011, precum și din declarațiile părților expuse pe parcursul examinării pricinii în fond și în apel, rezultă că intimata-pârâtă Ciocoi Mariana la 26 septembrie 2009, fiind în stare de afect survenit în mod subit, în timpul certei și bătăii cu soțul Ciocoi Ion aflat în stare de ebrietate alcoolică, a comis infracțiunea prevăzută de art. 146 Cod Penal – omorul săvârșit în stare de afect, omorându-l pe Ciocoi Ion prin înjunghiere.

Potrivit adeverințelor nr.437 și nr. 439 din 16 mai 2012 eliberate de către Primăria s. Mihailovca r. Cimișlia, certificatului nr. 533 din 21 iunie 2012 eliberat de către Primăria s. Mihailovca r. Cimișlia și extrasului privind gospodăria familiei, intimata-pârâtă Mariana Ciocoi are la întreținere trei copii minori – Ciocoi Maxim (a.n. 28 martie 1998), Ciocoi Carolina (a.n. 24 mai 2000) și Ciocoi Adrian (a.n. 15 februarie 2006), activează în funcția de dereticătoare la Liceul teoretic din s. Mihailovca r. Cimișlia având un salariu lunar de 700 lei și nu dispune de bunuri imobiliare pe teritoriul localității sub forma cotei de teren echivalent.

În circumstanțele enunțate și în contextul normelor de drept citate supra, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră justă concluzia instanțelor ierarhic inferioare privind admiterea parțială a acțiunii lui Valentin Ciocoi și Elenei Ciocoi împotriva Mariane Ciocoi, încasând în beneficiul acestora suma de 17 000 lei cu titlu de prejudiciu moral, suma pretinsă de 300 000 lei fiind una exagerată la cazul pricinii.

Instanța de recurs accentuează că la determinarea cuantumului prejudiciului moral cauzat prin săvârșirea cu vinovăție a infracțiunii, urmează să se respecte criteriul echității, care presupune că despăgubirile pentru prejudiciul moral trebuie să fie juste, raționale și echitabile, și nicidecum exagerate, adică trebuie stabilite în așa fel încât să asigure efectiv o compensare suficientă a prejudiciului moral cauzat, astfel să fie menținut echilibrul între daunele pricinuite, suma acordată și statutul social al persoanei vătămate.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că pierderea fratelui și feciorului în mod cert i-a cauzat intimaților-reclamanți o daună morală esențială și considerabilă, nefiind posibilă recuperarea definitivă a acesteia, însă pretinsa încasare de sume financiare vădit exagerate din contul cumnatei. și, respectiv, nurorii vinovate de omor, nu este susceptibilă calificării sub forma unui remediu rezonabil și acceptabil al compensării prejudiciului nematerial al rudelor defunctului.

Deci, este neîntemeiat argumentul recurenților Valentin Ciocoi și Elenei Ciocoi privind încasarea de către instanțele ierarhic inferioare a unei sume cu titlu de daună morală vădit necorespunzătoare circumstanțelor pricinii și excesiv de mică în raport cu dauna morală realmente suportată de dâșșii, precum și cu gradul de vinovăție al intimatei Mariane Ciocoi.

Alte argumente invocate în recurs nu au relevanță, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei pentru casare a deciziei recurate, și urmează a fi respinse.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute de art. 432 alin.(2), (3) și (4), fără a examina temeinicia acestora.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că conform jurisprudenței degajate de CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să dispună de puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (speța Purcell contra Irlandei, hotărârea din 16 aprilie 1991), însă motivele recursului invocat în speță sunt similare celor indicate în procesul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat deja în modul corespunzător.

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Ciocoi Valentin și Ciocoi Elena ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (1) și (2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Ciocoi Valentin și Ciocoi Elena se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Valentina Clevadi